

[Aksel Larsen.]

Som det er sket før, giver regeringen oven i købet den fremstilling, at valutavanskelighederne er kommet aldeles overraskende, at de ikke kunne forudses. Hvis dette virkelig skulle være tilfældet — altså for regeringens og nationaløkonomernes vedkommende — hvis denne mangel på viden og forudseenhed skulle være årsagen til, at regeringspartiet i fjor efterår krævede lav rente og forøget byggeri, medens man nu vil gennemføre det stik modsatte, årsagen til, at ledende socialdemokrater i foråret begejstret forkyndte, at overenskomstforliget havde forøget arbejdernes købekraft, givet dem en femkrone mere til lillemor, som Eiler Jensen sagde, og at det var godt sådan, medens man nu siger, at arbejdernes købekraft er for stor og må begrænses — ja, så må man virkelig ynkes over regeringens mangel på viden og forudseenhed og sige med Oxenstierna: om du vidste, min søn, med hvor liden klogskab verden regeres!

Regeringen siger gennem finansministerens mund, at valutamanglen har fire årsager. For det første, at verdenspristallet ophørte sidste efterår, for det andet, at skatte- og finanspolitikken er blevet lempet, og at der er for meget boligbyggeri i gang, for det tredje, at landbrugerne har forøget besætningerne og importerer flere foderstoffer, og for det fjerde lønførhøjelserne i foråret og den store beskæftigelse samt den almindelige avancementstigning. Det tilføjes, at udsigterne er yderligt triste, fordi de gode eksportmuligheder måske ikke vedvarer, fordi staten i de nærmeste måneder skal tilbagebetale 200 mill. kr. i udenlandske lån, og fordi den europæiske betalingsunion sandsynligvis ophører til foråret, hvorefter en gæld på 650 mill. kr. eller mere er forfalden til betaling.

Ja, hvis man godkender eller tror på disse forklaringer, kan det måske nok se sådan ud, at det er en forbrugsbegrænsning, der skal til. Men det er ikke sandt, at løningerne er for høje i Danmark. Det er ikke rigtigt, at der bygges for mange boliger. Det passer ikke, at den brede befolkning i Danmark lever for godt, har et for højt forbrug. Og påstanden om, at valutavanskelighederne ikke kunne forudses, hører ingen steder hjemme.

Dette sidste er sådan set spagfærdigt indrømmet af den højtærede økonomiminister, som i lørdags i „Aktuelt kvarter“ bl. a. talte om langtidårsager, som de skiftende regeringer måtte dele ansvaret for — men dem kendte finansministeren ikke i går. Det er ellers her, forklaringen skal søges. Gennem Marshallplan og Atlantpagt er Danmarks økonomi og navnlig vor udenrigshandel blevet indordnet under fremmede magters, fremfor alt Amerikas, interesser, og oprustningen og militæudgifterne er skruet op til et niveau, som det lille Danmark i ingen henseende kan bære. Eksportens rekordtal burde naturligvis betyde forøget velstand til Danmark, men det er nu engang ikke mængden alene, der skal gøre det; de priser, vi får for eksporten, spiller også en rolle. Når størsteparten af vor landbrugseksport går til England, der betaler betydelig lavere priser, end vi kan opnå på andre markeder, skal det naturligvis påvirke valutabalancen i ugunstig retning, og så bliver det en problematisk forretning at importere foderstoffer.

Den såkaldte liberalisering af vesthandelen har ikke givet Danmark gensidighed og ligelighed i handelsforholdet til vestlige lande. De bryder jo liberaliseringsaftalerne, som det passer dem — eller de omgår dem. F. eks. er handelsaftalen med Vesttyskland sikkert god nok på papiret, men i praksis har den vesttyske regering gennem høje toldsatser og ved lignende foranstaltninger i den grad spærret for danske varer — ikke mindst landbrugsprodukter — at Danmarks indførsel fra Vesttyskland nu er dobbelt så stor som vor udførsel dertil.

Eksportpræmier og eksportkreditter, siger regeringen. Det ville være mere effektivt at sørge for, at der handles på ligeligt grundlag med Vesteuropa og USA, og at vi får ordentlige priser for vor eksport.

Vi må opsøge nye markeder, siger regeringen. Ja, men den gør jo det stik modsatte. I sin afhængighed af USAs politik begrænser den handelen med Østeuropa, den viser altså det modsatte af villighed til at opsøge og opdyrke de meget store markeder, der i Østeuropa og Asien findes for dansk eksport. Netop nu, da der var praktiske muligheder for at fordoble samhandelen med Sovjetunionen, har regeringen afbrudt handelsforhandlingerne — genialt nok på samme